І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. в Ню Йорку: — BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIII. Ч. 174. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 20-го ВЕРЕСНЯ 1966 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, SEPTEMBER 20, 1966 No. 174. VOL. LXXIII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Понеділок, 19 вересня 1966

В АМЕРИЦІ

ВІЦЕ-ПРЕЗИДЕНТ ГОМФРІ певний в тому, що президент Джансон в 1968-му році разом із ним очолюватимуть виборчий демократичний список. Гомфрі покликується на заяву Джансона, який сказав представникам зорганізованого робітництва в Білому Домі таке: „Як довго я в Білому Домі, так довго я бажаю, щоб віце-президент Гомфрі був біля мене". Але Гомфрі заявив, що Президент нічим не є зобов'язаний у відношенні до віце-президента і зможе за два роки взяти собі когось іншого на кандидата на свого заступника. „Я розумію становище Президента, казав Гомфрі, і не буду мати нічого проти цього".

ПРОВІДНИКИ РЕСПУБЛІКАНСЬКОЇ ПАРТІЇ заявляють в опитуваннях, що колишній віце-президент Ричард М. Ніксон буде кандидувати на президента в 1968-му році. Зі 48-ох опитуваних аж 36 передбачують, що Ніксон буде найменований на республіканського кандидата, а 12 гадають, що найменують на конвенції мишиґенського губернатора Джорджа Ромні. Асосіетед Пресс опитувала голов Стейтових Республіканських Комітетів та членів цих Комітетів. Стейтовий республіканський провідник із Вірджінії Роберт Корбер сказав, що Ніксон буде найменований, бо він робить найкращу роботу між республіканцями і громадянство знає про цю роботу колишнього віце-президента.

ОСОБИСТІ ПРИБУТКИ АМЕРИКАНЦІВ в серпні цього року збільшилися на 5 більйонів дол. і становили 585 більйонів дол. в річному відношенні. Річне відношення дістаємо таким способом, що прибуток з одного місяця множимо через 12. Федеральна Резервова Рада звітує, що індекс промислової продукції в серпні ц.р. збільшився на 0.9 пункта істановив 158.3 відсотка в порівнянні з продукцією в роках 1957-1959, коли продукція промислових товарів виносила 100. Збільшення промислової продукції в серпні було таке саме, як в липні ц.р., але дещо менше, як в червні і травні ц.р.

МЕТРОПОЛІТАЛЬНА ОПЕРА В НЮ ЙОРКУ в цьому тижні грає тільки дві опери, бо оркестра цієї опери мала страйкувати зараз після першої вистави, яка відбулася в п'ятницю 16-го вересня, коли виставляли нову американську оперу Семюела Барбера „Антоніо і Клеопатра". Але в останній хвилі прийшло до порозуміння між членами оркестри і дирекцією опери, про що повідомлено під час перерви на виставі опери „Антоніо і Клеопатра". Оркестра не робила проб, тому в цьому тижні гратимуть тільки „Ля Джоконда" в четвер 22-го вересня і „Ля Травіята" в суботу 24-го вересня. Оперу „Ді Фрав оне Шаттен" гратимуть аж в неділю 2-го жовтня.

НЕВІДОМИЙ ЗЛОЧИНЕЦЬ ВБИВ 21-річну Валерію — доньку Чарлза Г. Персі, який найменований від Республіканської партії на кандидата на сенатора. Мачуха вбитої почула крик і негайно ввійшла до спальні своєї пасербиці, але вбивник освітив її очі лямпкою і вона не могла його побачити та побігла будити чоловіка. В сусідній спальні спала сестра вбитої 21-річна близнючка Шейрон. Вбивник послуговувався ножем і молотком. Злочинець залишив сліди своїх босих ніг на піску, бо дім родини Персі положений над берегом озера Мишиґен. Мотиви злочину незнані. Вбита — це скромна студентка, яка хотіла бути вчителькою.

У СВІТІ

21 СЕСІЯ ГЕНЕРАЛЬНОЇ АСАМБЛЕЇ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ ВІДКРИВАЄТЬСЯ у вівторок 20 вересня ц. р. Американську делеґацію на відкритті Асамблеї очолюватиме віце-президент Гюберт Гомфрі, поруч із державним секретарем Діном Раском і амбасадором ЗДА в ОН Артуром Ґолдберґом. Хто й коли промовлятиме від ЗДА в генеральній дебаті — ще не сказано. ЗДА зажадали, м. і., внести на денний порядок точку про міжнародну конвенцію щодо мирного користування космічним простором. 43 міністри закордонних справ заповіли свій приїзд. Сесія триватиме 13 тижнів.

ПАПА ПАВЛО VI ВЕРНУВСЯ після 9-тижневого перебування у своїй літній резиденції в Кастель Ґандольфо — до Риму. Заповіджено, що Папа проголосить у цьому тижні нову Енцикліку. Він звернувся з закликом про переведення в місяці жовтні в усьому світі молитов за мир у В'єтнамі. Здогадуються, що Папа поведе нову „мирову офензиву" в цій справі. У цьому тижні почнеться в Римі кількатижневий міжнародний конґрес католицьких теологів.

КОМУНІСТИЧНИЙ КИТАЙ ЗГОЛОСИВ НАПРИКІНЦІ МИН. ТИЖНЯ НОВИЙ ПРОТЕСТ до ЗДА, оскаржувши їх в новому налеті американських літаків на прикордонну китайську територію. Це мало статися 9 вересня ц. р., при чому три китайські селяни ніби-то були ранені. Попередній китайський протест стосувався налету, який буцімто відбувся 29 серпня, при чому — казали китайці — згинуло 9 китайців. Державний секретар Дін Раск заповів, що китайські закиди будуть перевірені.

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР ДІН РАСК в п'ятницю 16 вересня ц. р. перевів пресову конференцію, на якій, м. і., подав до відома, що ЗДА „не бачать бази", на якій можна б прийняти Комуністичний Китай до Об'єднаних Націй. Він ствердив, що Пейпінґ є важливою перешкодою на шляху до мира у В'єтнамі. Раск запевняв, що нема суперечности між неґативною поставою ЗДА щодо прийнятть Пейпінґу до ОН та заявою Президента про готовість ЗДА до відпруження відносин з Пейпінґом. ЗДА сприяють ідеї виміни туристами.

ПІВДЕННО - В'ЄТНАМСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР НҐУЄН КАО КІ ЗАЯВИВ у зв'язку з вислідом виборів до конституанти, що Південний В'єтнам матиме демократичне правління, яке переведе „соціяльну революцію". Као Кі потвердив, що він не кандидуватиме на президента. Він відкликав своє попереднє становище щодо потреби інвазії до Північного В'єтнаму та заявив, що така інвазія зайва, якщо вдасться успішно перервати доплив північно-в'єтнамського війська до Південного В'єтнаму.

У ЗАХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ ВІД 1 ЖОВТНЯ Ц. Р. ПЕРЕЙДУТЬ на пенсію 14 генералів і адміралів, колишніх високих старшин німецьких збройних сил передвоєнної і воєнної Німеччини. Таке „відмолодження" теперішніх західньо-німецьких збройних сил стоїть у зв'язку з концепцією, що сучасний німецький вояк не має наслідувати колишнього пруського вояка, який мав слухатися наказів, хоч їх не розумів, але має бути „громадянином в уніформі". Всі димісіоновані генерали й адмірали були власне вихованцями й послідовниками старої пруської військової школи.

ЕКЗЕКУТИВА Й КОМІСІЇ УККА ВІДБУЛИ ПЕРЕДКОНВЕНЦІЙНІ НАРАДИ

НЮ ЙОРК, Н.И. — У днях 15 і 16 вересня ц.р., в приміщенні Централі УККА і в готелі „Ню Йорк Гілтон", відбулися засідання Екзекутиви УККА, Конвенційного Комітету й Статутової, Організаційної й Членських справ та Резолюційної Комісій. Під час нарад обмірковано та вирішено багато проблем, які стосуються IX-го Конґресу Американських Українців, що відбудеться в днях 7 - 9 жовтня 1966 року, в готелі „Ню Йорк Гілтон", в Ню Йорку.

Після відкриття засідання Екзекутиви УККА, предсідник засідання екзек. заст. президента УККА, Йосип Лисогір, привітав проф. Бориса Мартоса і проф. д-ра Я. Зозулю, представників Ініціятивного Комітету для Відзначення 50-ліття Української Революції і створення Української Держави. Проф. Б. Мартос, кол. прем'єр Уряду УНР, представив плян відзначування цих роковин і просив, щоб Екзекутива скликала громадську нараду Центральних Установ для створення Громадського Комітету для підготови відповідних урочистостей. У висліді короткої дискусії вирішено передати цю справу до розгляду новій Екзекутиві УККА, що буде обрана на IX Конґресі УККА. При цій нагоді було ствердженo, що питанням 50-річчя початку Великої Української Національної Революції УККА присвятив уже немало уваги й заплянував видати багатотомову джерельну працю на цю тему. Пляни відзначення 50-их роковин Великої Української Національної Революції розглядатиме IX Конґрес Американських Українців.

Засіданнями проводили: Екзекутиви — екзек. заступник президента УККА п. Йосип Лисогір, який проводив також — спільно з першим заступником п. Юліяном Ревасм — засіданням Конвенційного Комітету; Статутової Комісії — адв. Іван Робертс; Організаційної і Членських Справ — директор Канцелярії УККА мґр. Іван Базарко; Резолюційної — ред. Антін Драган. Статутова Комісія радила в четвер, 15 вересня 1966 року в приміщенні Централі УККА, де відбулося також засідання Організаційно-Членської Комісії. Наради Резолюційної Комісії і Екзекутиви відбулися в п'ятницю, 16 вересня ц.р., в готелі „Ню Йорк Гілтон".

Майже на кожному засіданні порушувано проблеми, зв'язані з Конґресом, тому подаємо рішення, ухвалені на Комісіях та одобрені Екзекутивою. Однією з найважніших справ була проблема делеґатів на IX Конґрес Американських Українців.

Делеґати на IX Конґрес УККА

Ювілейний IX Конґрес Американських Українців, який відзначить 25-річчя існування Конґресового Комітету Америки і 16-ліття створення Українського Народного Фонду, повинен заманіфестувати перед українсько-американською громадою і перед цілим світом солідарність і рішучість української зорганізованої спільноти в ЗДА далі успішно продовжувати боротьбу в користь української справи. Щоб IX Конґрес випав якнайкраще й виконав своє завдання вияву волі всього українсько-американського громадянства, є конечним, щоб у IX Конґресі взяло участь якнайбільше делеґатів. Крім того конечним є, щоб у торжественному Конвенційному Бенкеті взяли участь масово наші громадяни з Ню Йорку та найближчих околиць. У цьому напрямку слід по організаціям, складовим частинам УККА, вести якнайширшу акцію.

Згідно зі звітом Директора Канцелярії УККА м-ґра І. Базарка, до 15 вересня ц.р. було зголошених 263 управнених до голосування учасників IX Конґресу Американських Українців. З огляду на вакаційний час ці зголошення приходили доволі повільно. Певним є, що вони приходитимуть далі в найближчому часі. Покищо стан такий: делеґатів зголосили 54 — Відділи УККА, 16 — Представники Платників Національного Датку (вибрані на громадських зборах в низці місцевостей); 23 — Український Народний Союз (Відділи); 10 — Союз Українок Америки (Відділи); 10 — Спілка Української Молоді Америки (Відділи); 9 — Організація Оборони Чотирьох Свобод України (Відділи); 8 — Союз Українців Католиків „Провидіння" (Відділи); 7 — Українська Народна Поміч; 4 — Орга-

(Закінчення на стор. 4-ій)

У Тант дає Об'єднаним Націям песимістичний звіт про світову ситуацію

Об'єднані Нації. — Генеральний секретар Об'єднаних Націй оприлюднив за традиційним звичаєм за два дні перед відкриттям 21-сесії Генеральної Асамблеї своє звідомлення, яким в загальних зарисах ілюструє денний порядок сесії, що складається з 91 точок. Звіт У Танта надзвичайно песимістичний, при чому він підкреслює такі головні неґативні події у сучасному міжнародному світі:

На першому місці він підкреслює щораз дальше поширювання війни у В'єтнамі, при чому він заперечує, наче б це був зудар двох ідеологій, а твердить, що це розгра великодержавницьких сил із повним нехтуванням долі в'єтнамського народу. Не називаючи за іменем Америки, завваги У Танта про В'єтнамську війну мають виразно антиамериканське вістря. Далі він називає неполаднаний спір між Індією і Пакістаном за Кашмір, справу гострого конфлікту між Британією і біло - расистським режимом в Родезії, біло расистський режим в Південно-африканському Союзі, неполадну справу Кіпру, неполадну справу фінансування мирових місій Об'єднаних Націй і дальший препоганий стан у цілому ряді недорозвинених країн. У Тант говорить про незавершений процес деколонізації, головно в Африці та конкретно наводить на приклад португальські посілості в Африці й панування білих меншин над більшістю чорних автохтонів в Родезії і Південно-африканському Союзі. Однак він ні словом не згадав про Тибет ані про совєтську колоніяльну імперію, і так само ані словом не згадав про вину комуністів у південно-в'єтнамській війні. У Тант знову виступив, як адвокат допущення Комуністичного Китаю до Об'єднаних націй, подавши за одинокий арґумент, що „одна четверта частина людськости не може бути поза світовою організацією". У Тант ствердив, що „можливі консеквенції (пред'явлених ним фактів) можуть бути катострафальні".

Відновлено переговори між Лондоном і збунтованим урядом в Родезії

Лондон. — Британський уряд Гаролда Вільсона вислав до Родезії двох видатних своїх членів — міністра для зв'язків між країнами Коммонвелту Герберта Бовдена і генерального прокуратора Елвина Джонса, щоб вони перевели ще раз спробу розв'язати якимсь компромісом кризу, що настала 11 листопада мин. року, коли то біло - расистський урядІєна Сміта проголосив, без попередньої згоди збоку британського уряду, самостійність Родезії, що була британською колонією. Названий прем'єр Родезії заявив, що він погодився прийняти висланців британського уряду, з якими переговорюватиме „на базі двох держав і двох урядів". З того виходить, щоІєн Сміт виключає, щоб Родезія могла виректись своєї самостійности. У відповідь на ту його заяву, у Лондоні офіційно проголошено, що вислання до столиці Родезії Селсбері двох членів британського уряду для нарад з Ієном Смітом не означає визнання того уряду Британією. Це мала б бути ніби остання спроба мирного договорення.

Фахівці захоплені фотографіями Землі, присланими з Джеміні 11

Гюстон, Тексас. — Представники Космічної і Аеронавтичної Адміністрації з захопленням оцінюють фотографії, прислані астронавтом Конрадом Ричардом Ф. Ґордоном під час його мандрівки по космосі, та побуту в космічним кораблі „Джеміні 11". Світлини Джеміні 11 є найкращі з усіх дотеперішних, бо фота давніші були недокладні. Світлини Джеміні 11 є кольорові та чорно - білі. Світлини показують північно-західнє узбережжя Австралії, бо Джеміні був на висоті 850-ть миль, коли перелітав понад ту частину світу. Астронавт Чарлз Конрад за допомогою радія повідомляв наземну стацію, що все на Землі виглядає синім. „Скажу вам одно, казав він, що все там виглядає синім. Вірте, або не вірте, ми дивимося згори на Австралію. Маємо цілу південну частину світу в нашому вікні. Надзвичайно фантастично". Вже йде підготова до лету Джеміні 12, який назначений на 31-го жовтня цього року.

В УКРАЇНІ ВІДБУЛИСЯ ЧИСЛЕННІ АРЕШТИ І ЗАСУДИ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ Й ДІЯЧІВ КУЛЬТУРИ

„ПРОЛОГ" ІНФОРМУЄ ПРО НОВІ ДРАКОНСЬКІ ЗАСОБИ РУСИФІКАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ МОСКВИ В УКРАЇНІ

Ню Йорк. — Дослідно-видавниче Об'єднання „Пролог" в новому повідомленні інформує про велику хвилю арештів і судових процесів в багатьох містах України проти студентської молоді та українських діячів культури, які спротивилися новим драконським заходам і методам русифікаційної політики Москви в Україні.

Арешти українських діячів почалися при кінці липня 1965 року в Україні — в Києві, Одесі, Луцьку, Львові, Тернополі, Івано-Франківську. Арештовано і затримано тоді не менше як 70 осіб, крім тих, які були переслухані й звільнені. Більшість арештованих зразу перевезли поза межі України в закриті ізолятори, де їх піддали довгому і виснажуючому слідству. Від січня ц.р. кілька десятків арештованих були суджені в Луцьку, Івано-Франківську, Тернополі, а з кінцем квітня у Львові Львівський процес відбувався при закритих дверях і до судової залі не допустили навіть найближчої родини підсудних. Щойно в результаті довших старань групи молодих українських письменників з Києва, трьох із них допустили на залю в дні присуду, цебто 28-го квітня ц.р. Там вони одверто виявили свої симпатії обвинуваченим. Підсудних засудили на кари в'язниці від 8 місяців до 6 років. Подаємо поазбучно прізвища деяких підсудних і кари на які їх засудили: Гевриш Ярослав, студент з Києва — 5 р., Герета, науковий співробітник з Тернополя — 4 р.; Горинь Богдан, мистецтвознавець зі Львова — 4.; Горинь Михайло, науковий співробітник зі Львова — 6 р.; Гринь, науковий співробітник Академії Наук, Київ — 3 р.; Заливаха Атанас, видатний художник з Івано - Франківська — 5 р.; Зваричевська, науковий співробітник зі Львова — 8 місяців; Іващенко, журналіст з Луцька — 2 р.; Караванський Святослав, журналіст, поет і перекладач з Одеси, засуджений в 1944 році на 25 років, звільнений по відбутті половини кари і тепер знову засланий до Мордовської АССР; Кузнєцова Є., науковий співробітник з Києва — 4 р.; Мартиненко, інженер з Києва — 3 р.; Масютко Михайло, пенсіонер зі Львова — 6 р.; Мороз Валентин, історик з Луцька — 4 р.; Озерний, науковий співробітник з Івано - Франківська — 6 р.; Осадчий, викладач Львівського університету — 4 р.; Русин, науковий співробітник з Києва — 3 р.; Чубатий, вчитель з Тернополя — 4 р. Деяких арештованих звільнили без суду. Так сталося з Іваном Світличним, якого звільнили по 8 місяцях в'язниці. Літературний критик Іван Дзюба, про якого весною ц.р. також писала міжнародня преса, працює тепер в „Українському біохемічному журналі" в Києві.

Арештованих обвинувачували в читанні, переписуванні та поширюванні недозволених совєтською цензурою літературних творів, статтей і памфлетів про становище української мови, літератури та культури в совєтських умовах. Декому з них закидали також читання і поширювання публікацій дореволюційного періоду або з закордону, наприклад „Історія України" Миколи Аркаса, студія про колоніяльне становище української науки, статті Пантелеймона Куліша, Михайла Грушевського, відповідь діячів української культури на еміґрації на відкритого листа діячів культури з України з приводу відкриття пам'ятника Шевченка у Вашинґтоні, промова Айзенгавера на тому ж святі, промова Папи Івана XXIII, книжка „Вивід прав України".

Процес і присуди на процесі в Івано - Франківську відбулися з приводу відкриття пам'ятника Шевченкові в селі Шешори літом 1965 року. Влада погодилась на це свято, але коли на нього прибули тисячі людей, влада дозвіл відкликала. Тим не менше учасники пам'ятник відкрили. Головних ініціяторів свята і промовців арештували і їм влаштували судовий процес.

На процесах підсудні мужньо боронилися проти безпідставних обвинувачень. Вони заявили, що вони не є ворогами совєтської влади, але домагаються рівних прав для України та протестують проти її сучасного становища. Вони зокрема домагалися визнання української мови за державну мову в УССР та свобідного розвитку української культури. На львівському процесі підсудні відмовилися прийняти акт обвинувачення російською мовою і прокурор та судді в цій справі поступилися, так що суд продовжався українською мовою.

Процеси викликали великий відгук серед широких кіл українського народу. У Львові під час тривання процесу, зокрема в дні присуду, біля будинку суду і тюрми стояли маси львовян, головно молоді, які одверто висловлювали своє обурення на адресу суддів та симпатії для підсудних. Поліційні органи викликали пожежну сторожу, щоб водою розігнати демонстрантів. Після засуду, кількадесять діячів культури та представників технічної інтеліґенції внесли письменний протест до Центрального комітету комуністичної партії України і просили звільнення засуджених.

Більшу частину засуджених вивезли зразу поза межі України і вони перебувають у в'язницях і концентраційних таборах. Декого з засуджених держать ще на місцях і продовжують слідство. А у відношенні до тих, кого звільнили з арешту або кого підозрівають в симпатіях до засуджених, режим вживає інших засобів терору: їх звільняють з праці і відмовляють права приписатися в іншому місті.

Найновіші репресії проти діячів української культури і громадян України є черговою ланкою безперервного наступу російських шовіністів і їхніх вислужників в Україні, метою якого є знищити етнічну і духову окремішність української нації та перетворити українців в росіян. В Україні цей похід посилює українську самооборону, викликає стихійний спротив народу.

СССР і його сателіти переводять військові маневри

Берлін. — Совєтський Союз, Східня Німеччина, Чехо-Словаччина і Мадярщина розпочали на терені Східньої Німеччини військові маневри, які є найбільшими з подібних військових вправ комуністичного бльоку після війни. Болгарія і Румунія у тих маневрах не беруть участи, а також неясною є справа участи у маневрах Польщі. Всі названі держави є членами так званого Варшавського пакту, заснованого під диктатом Москви як противаґа до західнього Атлантійського Союзу (НАТО).

РОМА РОМАНЮК ОБРАНА НА „МІСС СОЮЗІВКУ" НА 1967-ИЙ РІК; ДЖЕК ПЕЛЕНС І МАЙК МАЗУРКІ З ГОЛЛІВУДУ, ДВІ „МІСС ЗДА" І ТАНЦЮВАЛЬНИЙ АНСАМБЛЬ „ПОЛТАВА" З МОНТРЕАЛУ ТА ПОНАД ТИСЯЧУ ГОСТЕЙ ВЗЯЛО УЧАСТЬ У ВЕЛИКОМУ СОЮЗОВОМУ ФЕСТИНІ НА СОЮЗІВЦІ

Союзівка, Кергонксон. — Рома Романюк, народжена в Берхтесґадені в Німеччині 18-літня доня-красуня Романа і Софії Романюків з Лонґ Айленд Сити в Ню Йорку є новою „Місс Союзівкою" на 1967-ий рік, обраною під час чи не найбільшого здвигу народу в цій порі року на цій мальовничій оселі Українського Народного Союзу в Кетскильських горах та під час одної з найбільш оригінальних і найбагатших своєю програмою імпрез, якою був великий Союзовий Фестин минулої суботи й неділі, 17 і 18-го вересня. Живу й активну участь у цій справжній імпрезі року взяли два наші голлівудські кінові артисти: Джек Пеленс (Володимир Палагнюк) та Майк Мазуркі (Михайло Мазуркевич), дві українки, які одна за одною перемогли найбільшу конкуренцію та були обрані на „Місс ЗДА" — Марша Мітрінко, „Місс ЗДА" на 1965 і Марія Рибчук з Філядельфії, „Місс ЗДА" на 1966-67 рр., як і „Місс Союзівка" на цей рік Маріянна Сухенко, сумівський танцювальний ансамбль „Полтава" з Монтреалю та понад тисяча осіб з багатьох міст і місцевостей Америки і Канади

Головною атракцією під час фестину були та втішалися найбільшою популярністю, очевидно, два голлівудські фільмові артисти, Джек Пеленс і Майк Мазуркі. На Союзівку приїхали вони вже в суботу рано та не могли надивуватись і налюбуватись прекрасною українською оселею та великим напливом людей. Мабуть руки їм мліли від підписування автографів а з фотознімок, до яких вони позували з безліччю гостей, головно молоді, можна б мабуть, скласти довгий фільм. Уввесь час обидва вони намагались говорити українською мовою, яку вповні розуміють, хоч часом і забракне їм такого чи іншого українського слова, щоб в рідній мові висловити свою думку чи заввагу. Нічого дивного, рідну мову вони знають ще зі своєї рідної хати, яку вже давно покинули та живуть виключно в американському середовищі. Тим не менше вони не тільки признаються, але й пишаються своїм українським походженням та часто його пригадують.

Першою імпрезою фестину був концерт, що відбувався в суботу ввечері у великій концертовій залі „Веселки", яка далеко не могла помістити всіх гостей. Імпрезу відкрив коротким привітанням й опісля проводив програмою вже традиційний „майстер церемонії" Союзівки, маестро Володимир Гентиш. Головну частину програми виконав сумівський танцювальний ансамбль „Полтава" з Монтреалю під керівництвом балетмайстра Віктора Гладуна та в адміністрації Д. Грицайкова і при власній добрій оркестрі під керівництвом М. Шеремети, виконавши з професійною прецизністю ряд українських народних танків. У цій же програмі виступив ще сольо акордеоніст оркестри „Амор" Льоньо Рудинський, а Михайло Бойко з Монтреалу відспівав, при фортепіяновому акомпаніяменті Володимира Гентиша, популярний „Рушничок". Головною атракцією програми були виступи на сцені голлівудських артистів, двох „Місс ЗДА" та цьогорічної „Місс Союзівки". Джек Пеленс і Майк Мазуркі говорили дотепно про свою українську молодість, згадували своїх батьків, Пеленс заспівав винесену з батьківського дому пісню „Розлука тая розлука", а обидва дуетом відспівали „І по цей бік гора". Пеленс в додатку ще й затанцював кілька кроків українського народного танцю.

(Продовження на ст. 3-ій)

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник Ukrainian Daily
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Перетягнена струна

Перетягати струну — не добре і небезпечно. Коли це робили білі у південних стейтах супроти муринів, не розуміючи, що переведена після останньої війни деколонізація Африки остаточно погребла расистську теорію „рівні, але відокремлені", то таке анахронічне перетягання ними струни надзвичайно сприяло рухові за зрівняння американських білих і кольорових громадян у життьовій практиці. Великі успіхи мали муринські лідери, які боролся за права своїх однорасових земляків у судах і популяризували справу маніфестаційними походами. Але перемогли радикальні елементи, які почали проповідувати „чорну силу" і проявляти її в практиці чорним насильством. У цілому ряді міст відбулися демонстрації, що перетворювались в заворушення з масовими грабунками, побоями ні в чому невинних людей та в активному спротиві поліції.

Молоді муринські лідери перетягли струну, і негайно проявилась реакція, яка готова звести нанівець багато користей, що їх здобули для всієї 20-мільйонової чорної спільноти в Америці помірковані провідники. Витворилась також поважна криза серед самих муринів. Ще давні найвищі авторитети в американсько - муринському світі, як, наприклад, голова Крайової Асоціяції для поступу кольорових людей Рой Вілкінс та голова Конференції південно-християнського проводу д-р Мартін Лютер Кінґ, втратили не тільки свій авторитет серед муринів, але й в очах білих ліберальних американських кіл марку поміркованих, здатних до співпраці лідерів. Коли у проводі екстремістичного Студентського „насильницького" координаційного комітету стоїть 26-річний Стоклі Кармайкел, який одверто закликає до актів насильства і якого кілька днів тому арештували саме за підбурювання до вуличних заворушень, то як можна зорієнтуватися, хто серед муринських лідерів є „ненасильницький", а хто „насильницький"? В усякому разі не визнаються в цьому маси рядових білих американських громадян, схвильованих і стурбованих щораз новими авантюрами.

Вплутався сюди ще політичний момент, який дуже пошкодив рухові за расову громадянську рівність. Посадники великих міст Клівленду й Лос Анджелесу, отже люди поважні, які не звикли кидати слів на вітер, одверто закинули муринським організаціям, які діють на їхньому терені, що ті організації глибоко інфільтровані комуністами. Те саме твердила поліція у Шикаґо. Трудно повірити у випадковий збіг обставин, що всі ті трос молодих людей, яких тиждень тому засуджено за відмову воювати у В'єтнамі, є муринами. Правда в американському війську є там чимало муринів, рядових вояків, підстаршин і старшин, які хоробро борються поруч із своїми білими побратимами. Але між демагогами, які в Америці „протестують" проти в'єтнамської політики Президента, неспівмірно великий відсоток становлять мурини. Цей факт мусить скріплювати здогад, що той самий комуністичний чинник, який заінтересований у демонстраціях в користь В'єтконґу, заінтересований у расових авантюрах.

Реакція дуже прикра для всього руху за расову рівність в Америці. Законопроєкт з цілою низкою різних постанов у користь муринів, включно із забороною відмовляти їм винайму помешкання чи купна дому, втратив усі шанси на успіх в цьому Конґресі. За опитами, що їх провів тижневик „Нюзвік", білі в масі ставляться тепер вороже навіть супроти мирних муринських демонстрацій. „Ню Йорк Таймс" твердить, що значно зменшився доплив датків для організацій, які сприяють боротьбі за рівність у громадянських правах. У Мериленді в демократичних правиборах кандидата на губернатора виграв, хоч і невеликою більшістю голосів, Джорж Магоні, який вів кампанію під гаслом охорони білих власників домів проти загрози заливу чорними — всупереч становищу офіційного проводу Демократичної партії й Уряду в Вашинґтоні. За газетними звідомленнями — кандидати на конґресменів і на інші державні становища у своїх передвиборчих виступах надзвичайно обережно висловлюють свої симпатії для руху за рівність громадянських прав, бо, рахуючись з настороженням широкої публічної опінії, бояться втратити виборців. Мимоходом кажучи, це одна з причин, чому республіканці сподіваються поліпшити у найближчих листопадових виборах свій стан посідання в Конґресі.

Навіть добра справа терпить при поганому до неї підході. Рух за повну расову і громадянську рівність був і є в принципі правильний — перехоплення того руху різними демагогами вдарило по ньому, вдарило по добрій справі.

Лев Шанковський

В СССР — НА РЕЛІГІЙНОМУ ФРОНТІ

I

У лондонському, науковому, совєтознавчому журналі "Survey" (липень, 1966, ст. 62-71) появилася стаття професора політичних наук Альбертського університету в Едмонтоні, Богдана Р. Боцюркова п. н. "Religion and Soviet Society". Ця джерельна і цікава студія науковця українського роду цілком заслуговує на те, щоб її зреферувати українському читачеві. Робимо це в цьому місці, додаючи деякі власні зауваження до цієї теми.

Проф. Боцюрків починає свою статтю з характеристики спрощеного, примітивного погляду Леніна та московських большевиків на релігію, що є теж темою його більшої праці (в англ. мові): „Ленінізм та релігія", яку проф. Боцюрків готує до друку. Поза тим проф. Боцюрків є вже відомий з проголошених друком праць з історії різних релігійних груп в СССР, як, наприклад, історії „Живої Церкви, 1922-1939" зокрема в Україні, що була надрукована в „Аналах УВАН" (IX, 1961, ст. 41-74).

Із згаданої характеристики московсько - большевицького погляду на релігію для нас важливе те, що московські большевики не приписували релігії більшого значення. Вони вірили, що „маси" звільняться від „релігійних пережитків" внаслідок ситематичної антирелігійної пропаґанди та усунення „соціяльного кореня" релігії в міру ліквідації кляс, приватної власности, експлуатації.

Недоцінюючи сили релігійних почувань, большевики повели, в тридцятих роках, гостру антирелігійну боротьбу, ліквідуючи майже повністю організовану релігію (тобто Церкви) в СССР, головно адміністративними заходами. У роки другої світової війни оця большевицька „перемога" над релігією виявилася Піррововою перемогою, бо, не зважаючи на двадцять років безбожницької пропаґанди, основні маси населення залишилися віруючими. Зокрема, під німецькою окупацією, на перших порах, стихійно почало відроджуватися релігійне життя, творитися релігійні громади, відбувалося масове хрищення дітей.

Прагматист Сталін узяв ці факти до уваги, і між атеїстичним режимом та різними релігійними групами почався своєрідний модус вівенді, що поважно причинився до відродження релігії в СССР. Інша справа, що з самого початку цього ненадійного компромісу режим почав використовувати різні релігійні групи у своїй внутрішній та зовнішній політиці. У нашій оцінці клясичним прикладом такого використання Московської Патріяршої Церкви для внутрішніх цілей атеїстичного режиму було „возз'єднання" 1946 року, проведене терористичними методами при повній співпраці органів режиму та органів Русской Православной Церкви під проводом московського патріярха. У висліді цієї співпраці перестала існувати в західніх областях України українська Греко-Католицька Церква, а що з неї залишилося, існує в катакомбах.

Накреслений Сталіним модус вівенді режиму з релігією існував до смерти диктатора в 1953 році. Цікаво, що після смерти Сталіна період „відлиги" не приніс ніяких полегшень у статусі релігії в СССР. Навпаки, на сторінках совєтської преси почали появлятися щораз частіше голоси, що свідчили про іритацію режиму слабими осягами протирелігійної пропаґанди. Проф. Боцюрків реферує ці голоси.

У великій більшості ці голоси були згідні з примітивним поглядом большевиків на релігію і всі неуспіхи протирелігійної пропаґанди пояснювали тільки „ідеологічним відставанням", „зовнішніми капіталістичними впливами" (! Л. Ш.), „переживаннями у роки війни", а головно, „занедбаннями й недостачами протирелігійної пропаґанди". В одному тільки випадку появилася стаття, яка існування „релігійних пережитків" старалася пояснити більш науково, в дусі марксистської філософії та соціології. Була це стаття П. П. Черкашина на сторінках московського журналу, „Вопросы Философии" (червень, 1958).

На думку Черкашина, „релігійні пережитки" існують в СССР, бо для цього існує певна епістемологічна база (епістемологія — ділянка філософії, що займається виникненням і природою знання — Л. Ш.), і існують соціяльні корені в совєтському суспільстві. Епістемологічну базу бачив Черкашин у суперечностях між досягненою людиною (її досвідом — Л. Ш.) релятивною істиною та абсолютним знанням, між об'єктивним змістом та суб'єктивною формою і, врешті, між конкретними емоційними міркуваннями та абстрактним логічним думанням. Соціяльні корені релігії бачив Черкашин у недосконалості совєтського суспільства, соціяльній нерівності, несправедливості, примусі. „Релігійні пережитки", писав Черкашин, „живляться тими особливостями нашого життя, що суперечать соціялістичним принципам"; а саме „всемогутнім бюрократизмом з його ізоляцією від мас, нехтуванням їх потреб та інтересів", а в минулому ще „крайностями сталінізму з його найгрубішими порушеннями соціялістичної законности". До цього Черкашин додав, що „релігійні пережитки" серед сільського населення пояснюються ще „залежністю людини від елементарних сил природи", що її „ще повністю не подолано а СССР".

Немає сумніву, що на свою міру глибока стаття марксистського філософа мусіла викликати дискусію на верхах режиму. Остаточно, статтю Черкашина режим „засудив", бо вона „неправильно пояснює причини існування релігійних пережитків, утотожнюючи їх з причинами, що живлять їх у капіталістичному суспільстві". Видавши цей засуд, верхи режиму рішили піти в боротьбі з релігією „наліво", тобто повести боротьбу з нею за старими зразками, головно адміністративними заходами.

Сиґналом для започаткування такої боротьби була стаття в московській „Правді" за 21 серпня 1959 р. Для нас особливо цікаво, наскільки таке рішення партійного проводу виникало з власної оцінки ситуації на релігійному фронті, а наскільки воно було, з одного боку, наслідком заохочення до такої акції співзвучними, зовнішніми силами, що могли бути нею зацікавлені з різних причин, а з другого боку, наслідком повного незацікавлення долею релігії та віруючої людини в СССР збоку різних релігійних центрів та організацій, що діють у т. зв. Вільному світі. Адже ж, по суті, поза жидівськими організаціями у цьому „світі", що цікавилися долею своїх співвизнавців у СССР, ніхто, ніколи не виявив найменшого заінтересування долею християн чи мохаммедан в СССР, ніколи не протестував проти дискримінації віруючих в СССР, ніколи не закликав до акції за збереження за віруючими навіть тих куцих прав, що їм їх признає конституція СССР...

Таким чином, без найменшої реакції збоку зовнішнього світу, в 1959-1964 роках відбулася чергова „п'ятилітка" посиленої боротьби режиму з релігією. На перший погляд могло здаватися, що в цій боротьбі режим здобув чергову „перемогу". Кількість зареєстрованих релігійних громад зменшилася до половини стану з 1954 року, кількість духовних семінарій — з 8 до 3, кількість існуючих мокастирів — до 1/3 попереднього стану. Поза тим режим зробив усе можливе, щоб обмежити кількість хрищин, релігійних шлюбів чи похоронів. Від себе додам, що режим доклав також великих зусиль для відродження народних обрядів (наприклад, купальських святкувань чи повернення до колядування і щедрування під Новий Рік), що, поруч з різними „октябринами", комсомольськими весіллями та громадськими похоронами, мали протидіяти релігійним впливам. У дуже скорому часі виявилося, що оце відновлювання народних звичаїв — двосічний меч.

(Продовження буде)

ПРОФ. ЮРІЙ ПАНЕЙКО ДІСТАВ ПОЧЕСНЕ ЧЛЕНСТВО ЦПУЕН

Мюнхен. — Головна Управа ЦПУЕН наділила професора Юрія Панейка, колишнього ректора УВУ, у 80-ліття від дня його народження, за особливі заслуги на науковому і громадському полі почесним членством ЦПУЕН. Відповідну грамоту вручену ювілятові на врочистому вечорі 20-го липня.

В. Стецюк

ВОЛОДИМИР РАДЗИКЕВИЧ

(2)

З того часу починається другий, повний енергії, запалу і посвяти період праці проф. Радзикевича. На жаль, період цей припадає на часи польської окупації, коли і українська мова і вся українська культура переживали важкі часи пониження. Українські вчені, що їх місце було на університетській катедрі, переходять у середнє шкільництво, але ні на хвилину не залишаються позаду в своїй науковій праці. До цієї категорії наших учених належить і проф. Радзикевич.

Очевидно, якби колесо історії повернулося тоді в нашу сторону, ми вже в 1920-их роках чули голос проф. Радзикевича у Львівському університеті, а не щойно в 40-их роках за часів панування другого окупанта України. На жаль, так не сталося. Ворожа окупація намагалася розбити ввесь український науковий та педагогічний світ і тенденційно прямувала до цілковитої ліквідації української культури. Але український науковий світ, зорганізований у Товаристві ім. Шевченка, і педагогічний, зорганізований в Учительській Громаді та в Т-ві „Взаємна Поміч", перекреслює ворожі задуми.

Після першої світової війни у Львові опиняється більшість галицьких учених-педагогів, які з конечности стають учителями двох державних українських гімназій. Серед них ми бачимо і проф. Радзикевича. Були це, як слушно казав колись д-р Іван Копач, „два малі українські університети", в яких вчили такі визначні наші вчені, як Богдан Лепкий, Іван Зілинський, Мирон Кордуба, Іван Крип'якевич, Микола Сабат, Степан Балей, Осип Роздольський, Іван Раковський, Юрій Рудницький. Всі вони були і керівниками педагогічного життя і керівниками наукових студій при НТШ.

Проф. Радзикевич, поруч педагогічної та наукової, знаходить час і на громадсько - організаційну працю. Зокрема слід відмітити його участь в організації Учительської Громади, якою керував він від 1924-го до 1939 року. Період цей багатий також і на наукову та літературну продукцію сл. п. проф. Радзикевича. Його наукові розвідки про Івана Франка, Лесю Українку, Максима Рильського, Федьковича, чудові романи з життя галицької інтеліґенції і розсипані по дитячих журналах статті і вірші вимагали не тільки таланту, але й жертвенної праці.

У 1939 році наступає третій період в житті проф. Радзикевича, що його ми можемо назвати „періодом мовчанки". Правда, замовчали та вичікували тоді майже всі наші науковці та педагоги, але у проф. Радзикевича, як людини незвичайно ніжної духової структури, він відбився не лише на науково-літературній праці, але й на здоров'ї. Нова влада запрошує проф. Радзикевича спершу на посаду доцента Львівського університету, а потім на посаду старшого наукового працівника Філії Академії Наук, але, поза суто кабінетною працею і викладами, проф. Радзикевич не проявляє ніякої діяльности.

Восени 1941 року, коли на місце одного окупанта з'явився другий, проф. Радзикевич засновує у Львові жіночу гімназію і докладає всіх старань для створення другої. Старання його закінчуються успішно, і вже з початком січня 1942 року під проводом проф. Радзикевича, як директора, діє у Львові велика т. зв. 2-а державна гімназія з подвійними відділами та з 52 вчителями. Ця гімназія, не зважаючи на надзвичайно тяжкі умовини, стає зразковою школою на цілу т. зв. Галицьку губернію. Проіснувала вона лише три з половиною роки, але за цей час дала українській спільноті 679 абсольвентів

Після виїзду проф. Радзикевича на чужину навчання в гімназії ще якийсь час відбувалося з більшими й меншими перервами, але учительський збір з дня на день рідшав і кількість учнів малила. 12-го липня 1944 р. закінчено шкільний рік і роздано учням свідоцтва.

Зворушливими були сцени прощання учителів і учнів. Всі здавали собі справу з того, що зійтися в тій школі і в тому складі доля вже не дозволить Та найбільш зворушливою була сцена прощання учнів найвищої тоді, сьомої кляси з опікуном її та неприсутнім уже тоді директором гімназії — проф. Радзикевичем. Учнівська делеґація серед розриву шрапнель принесла китицю рож із написом: „Нашому дорогому панові Директорові на спомин — вірні учні".

Про відданість і жертвенність для молоді проф. Радзикевича знав увесь український загал нашого Львова і його округи. Знали передусім ті, яким пощастило працювати з ним на педагогічному полі. Тому для мене особисто не було ніякою несподіванкою, коли через кілька тижнів після розвалу гітлерівської Німеччини дійшла до мене у далекому баварському селі вістка про те, що проф. Радзикевич відкрив українську гімназію в Мюнхені. Які це були часи, всім нам добре відомо.

Директор Вол. Радзикевич узявся до діла з повною енергією і посвятою. В серпні 1945 року невеличка ще тоді гімназія переходить за його старанням до Карльсфельду біля Мюнхену і стає зразком для творення цілої низки шкіл по українських таборах Баварії. Навесні 1946 року гімназія разом з частиною таборян переїздить до нового табору в Берхтесґадені і там перебуває аж до липня 1950 року, тобто до часу її ліквідації.

Душею цієї мандрівної гімназії і її адміністраційним та педагогічним керівником був увесь час проф. Радзикевич. Як ця гімназія була зорганізована і ведена, говорить уже той факт, що вже в 1947 році Баварське Міністерство Освіти признало їй право прилюдности, а її програми і правильники стали зразком для баварських гуманістичних гімназій (див. Амтсблят Баварського Мін. Освіти, ч. 518, 9 в., 9 травня 1948). Не забуваймо, що цю Гераклеву працю виконував тоді вже не молодий педагог, але понад 60-річний сеньйор української науки

Оце — короткий перегляд досягнень, що їх мав сл. п. проф. Радзикевич на своє 80-річчя. Коли до того величезного доробку на педагогічній ниві додати ще завжди ясну і скристалізовану громадську та національно-політичну лінію, то перед нами в його особі виступає зразок не тільки українського педагога, але й заслуженого патріота. Таким зразком залишиться він на довгі часи для української спільноти.

Вічна Йому пам'ять!

ГОЛОС ЧИТАЧА

ЩЕ ПРО „УКРАЇНЦІВ У САТЕЛІТНИХ КРАЇНАХ"

У статті під цим заголовком, між іншим, сказано: „Українське населення в Юґославії — це емігранти, що прибули туди на рільні роботи ще в час і після першої світової війни".

Твердження це не зовсім правильне. Українці еміґрували на землі теперішньої Юґославії (Боснія, Герцеговина, Славонія, Бачка) ще далеко до першої світової війни. Аґітація за емігрантів до згаданих країн ішла з уряду, щоб заселювати їх вірними Австрії людьми. Тоді то, ще в 90-их роках минулого століття, виеміґрувало багато наших селян на постійно, а не на сезонові рільні роботи.

Пам'ятаю, я був ще малим хлопцем, як із села (на Бережанщині), де мій батько був учителем, селянин, хата й город якого сусідували із шкільним городом, продав свою посілість для школи й виеміґрував із сім'єю до Боснії в околиці(Баня Люка). Не він один покинув тоді рідне село, виїхало кілька родин. (Еміґрували тоді теж до Бразилії). За якийсь час вдячний селянин, якого батько вчив, як він ходив до школи, прислав нам чимале барилко прегарних боснійських сливок зі свого саду.

З Бачки (Руський Керестур) походив о. Костельник, якого пізніше митрополит Шептицький стягнув до Львова. Ще далеко до першої світової війни в Руському Керестурі вийшла збірка поезій о. Костельника, десь так коло 1900 р. Поезії ті були написані українським бачванським діялектом. Пригадую собі одну поезію, що починалася словами: „Думкі мойо, думкі пшемілєни, яко ташкі (себто пташки) всеніміриа лєца (летять)".

Іван Франко дуже прихильно висловився у „Літ.-Науковому Вістнику" про цю збірку поезій. Отже о. Костельник мусів тоді мати бодай яких 18 літ, а народився в Бачці. Банат Бачка належав до Мадярщини, але після революції 1848 року прилучено її із Сремом під назвою Серпська Войводіна до Австрії, (а 1919 р. — до Юґославії). **М. Л.**

Філядельфія

ЛУКА ЛУЦІВ

ІВАН ФРАНКО — БОРЕЦЬ ЗА НАЦІОНАЛЬНУ І СОЦІЯЛЬНУ СПРАВЕДЛИВІСТЬ

(77)

Ми вже згадували оцінки цього Франкового твору різними особами. Тут наведемо ще деякі голоси. І так, згадуваний нами часто Ю. Кобилецький кінчає розділ про цей твір твердженням, що „утопічний ідеал сільської громади ... перегукується з ідеалом М. Чернишевського, з такими ж ідеалами російських революційних демократів, які вважали можливим перехід до соціялізму через сільську громаду". Та Кобилецький мусить згадати ще й Пушкіна, твердячи, що „героїко-романтичний плян, тонка художня пластика" повісти про Захара „нагадують нам безсмертне слово О. Пушкіна", при цьому наводить відоме нам пушкінське мотто і згадує, що Франко спирався в полеміці з Партицьким на „історичний досвід братнього російського народу" (ст. 103).

Цікаве, як акад. Ол. Білецький виправдує автора „Захара Беркута". Він пише, що „Франко вчився в Чернишевського", який був одночасно „соціялістом утопістом та революціонером демократом" і „мріяв про перехід до соціялізму через стару, напівфеодальну, селянську общину", як це стверджував Ленін. Але О. Білецький додає, що Франко „не раз виступав з запереченням народницьких теорій".

Свої думки про „Захара Беркута" кінчає О. Білецький так:

„Певна річ, Франко, пишучи історичну повість, не міг зробити Захара Беркута „пророком" соціялізму. Отже, не треба конкретизувати останню авторську репліку в „Захарі Беркуті". Головне в ній — заклик до солідарности трудящих — „всі за одного і один за всіх!" Саме ця ідея є провідною в повісті „Захар Беркут" (ст. 292).

Та Франко, наперекір акад. Білецькому, таки думав про своєрідний соціялізм, як це він виявив і в інших своїх творах. Ось ця репліка автора „Захара Беркута", про яку згадує О. Білецький, і яка не залишає найменшого сумніву, як треба її розуміти:

„Нашим дням судилось відновити" оте „громадство" з XIII віку. Ось останнє речення повісти: „Чи не живемо в тій щасливій добі відродження, про яку вмираючи, говорив Захар, а бодай у досвітках тієї доби?" (XIII, А, 217).

В „Історії української літератури" (І, ст. 547-548) читаємо про „патріотизм руського народу" і про те, що „утопічна картина ідеальної трудової громади, де панує соціяльна рівність, мала бути праобразом прийдешнього безклясового суспільства".

Франко боровся за соціяльну і національну справедливість. Такий справедливий соціяльний порядок він бачив у нашій давнині, і бажав, щоб він „відродився" в нових часах.

Критики і читачі, головним чином молодь, прихильно прийняли Франкову повість про тухольського героя. Шкільну молодь захоплювали героїчно-романтичні прикмети цієї повісти і мудрість Захара Беркута, хоч вона не знала, що ця мудрість була відгомоном гасел, що їх ширив М. Драгоманов у женевських журналах „Громада" та „Вольное Слово". Молоді імпонували такі герої повісти, як Максим і Мирослава. Очевидно, що вона не дивилася на „Захара Беркута" так, як тепер повчає оцінювати його „Хрестоматія з української літератури" для 6-ої кляси (Київ, 1958, ст. 254): „Франко протиставляє в цій повісті персонажі з середовища народних мас персонажам з експлуататорської верхівки тогочасного суспільства". Тугар Вовк — не є представником боярського стану, це виїмково злочинний тип (його зрада над Калкою!) і його змова з монгольським ватажком Бурундою в цій повісті — це не типові прикмети бояр, бо більшість їх не була зрадниками, а була оборонцями своєї батьківщини. Франко малював своїх героїв ясною і чорною барвами, молодь любить яскраві кольори. В цьому і таємниця успіху Франкової повісти про оборону Тухлі проти монгольського нападу.

У 1956 році Денис Лук'янович написав „біографічну" повість про Франка під назвою „Франко і Беркут". В цій повісті виступає бойко Максим Беркут, який співпрацює з Іваном Франком, що в липні 1875 „здавши екзамен при закінченні гімназії, вдруге приїхав до Лолина". Лук'янович змальовує Франка і цього Беркута, як пропаґаторів безбожництва. Беркут, ніби нащадок отого Захара Беркута з XIII-го віку, — „має своїх богів і свої молитви без попа і без дяка". Він виголошує таку промову, якої напевно не виголосив би його прапрапредок із Франкової повісти:

— Земля — наша мати, ми її діти, — вона годує нас. Наш батько — Сонце. Без Сонця Земля не жила б. Земля і Сонце стоять, Вода пливе, все змиє і знесе. До тої трійці, до тих трьох богів я молюся без попів і без церкви ... Бо попівська наука — то такі для них незрушені верхи, як Вируватий, Чертіж і Клива. Вони замикають лолинцям дорогу на Лімницю. А віра замикає дорогу до світла" (ст. 175).

Ми згадали про цю „біографічну" повість для того, щоб показати, якими різнородними способами шириться неправду про Франка.

В книжці „Іван Франко у споминах сучасників" (Львів, 1956, ст. 132) сестра Ольги — Михайлина Рошкевич оповідає, що в 1877-му році Франко із Павликом цілий травень перебували в Лолині. „Франко був незадоволений з Павлика, що, як ходив по селі і займався збиранням народних пісень, багато непотрібно розбелендював про священиків між селянами, порівнював їх життя з життям пароха і т.п. Це його іритувало, бо вважав за нетактовне".

РОМА РОМАНЮК ОБРАНА...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ку. Свої живі виступи на сцені вони переплітали ще відграванням фрагментів із набраного на магнетофон їхнього інтерв'ю, яке з ними перевів для „Голосу Америки" заступник гол. предсідника УНС Володимир Сохан. Разом з ними виступили на сцені й обидві „Міс ЗДА" Марша Мітрінко і Марія Рибчук, а вкінці дотеперішня „Міс Союзівка" Маріянна Сухенко зворушено дякувала УНСоюзові й Союзівці за велику нагоду репрезентувати цю прекрасну оселю." На закінчення вона своїм милим голосом відспівала ще одну пісню.

Негайно після концерту вже на великій плятформі „Веселки" під вільним небом відбулася забава і вибір нової „Міс Союзівки". Вибрало її окреме жюрі, в склад якого входили: Джек Пеленс і Майк Мазуркі, Марша Мітрінко і Марія Рибчук та три інженери: Олександер Климко, Ярослав Рубель і Орест Бедрій. Секретарем жюрі і головним організатором конкурсу була пані Квітка Стецюк. Із багатьох зголошених до конкурсу дев'ять дівчат відповідали вимаганим кваліфікаціям щодо віку та членства в УНСоюзі. Корону „Міс Союзівки" на 1967-ий рік здобула, як згадано, 18-літня Рома Романюк, студентка коледжу і пластунка з Лонг Айленд Сиcті. На її першу дружку була обрана Муруся Кондревич, народжена у Франції доня-красуня теперішніх мешканців Філядельфії Марії й Филипа Кондревичів, а другою дружкою була обрана Аркадія Колодій, народжена в Мюнхені доня - красуня теперішніх громадян Джерзі Сиcті Євгена й Ірини Колодіїв, студентка і пластунка. Після проголошення висліду конкурсу було багато фотознімок, зворушених привітань і ґратуляцій, ну й танці. А перший танок нова „Міс Союзівка" традиційно вже танцювала з головним предсідником УНС Иосипом Лисогором. Після вибору продовжувалася забава. Всі імпрези „увіковічнював" на фільмі Ярослав Кулинич.

В неділю, 18-го вересня, перед полуднем вакаційний душпастир Союзівки Любомир Гузар відправив у каплиці Службу Божу та виголосив проповідь про дані Богом таланти. Опісля був обід для гостей і учасників програми спільно з членами Головного Уряду УНС й управи Союзівки. Гол. предсідник Иосип Лисогір, дякуючи гостям, представив їм насамперед членів Головного Уряду УНС: заступницю гол. предсідника Марію Душник із сином Марком, заступника гол. предсідника Володимира Сохана з донею Ромцею, головного касира Івана Кокольського з дружиною і донею, його попередника й тепер почесного члена Головного Уряду Романа Слободяна з дружиною, головних радних Степана Гавриша, А. Дубас і Марію Демидчук і ред. А. Драгана. Всі окремо вітали дружину гол. предсідника, співачку нюйорської міської опери Марію Лисогір. Гол. секретар д-р Ярослав Падох та гол. радний Володимир Запаранюк, що були присутні на імпрезах попереднього дня, виїхали раніше на врочистість Відділу УНС в Амстердамі. Між гостями, п. Лисогір представив, крім згадуваних уже артистів Джека Пеленса і Майка Мазуркі, попередню „Міс ЗДА Маршу Мітрінко та її сестру і їх батька — партнера одної із великих фірм Волл Стріту в Ню Йорку, теперішню „Міс ЗДА" Марію Рибчук і її батьків та батьків головної радної Анни Дубас. Опісля коротко промовляли балетмайстер Віктор Гладук, Джек Пеленс та, вкінці, Володимир Квас, разом з Данилом Слободяном управитель Союзівки, дякував усім та запрошував на майбутнє.

Після обіду продовжувалася фестинова програма — „стовп щастя", биття горшків і подібне та вильосування образу катедри св. Юра у Львові, що його намалював мистець інж. Олександер Климко й подарував на розгривку для здобуття фондів на будову української католицької церкви в Керґонксоні. Продаж білетів приніс суму 493 дол., а образ здобув власник жовтого квитка ч. Е-11, який не був приявний під час розгривки (білет витягала Марша Мітрінко) та не подав своєї адреси. Цей щасливець може зголоситися по здобутий образ до Управи Союзівки.

Цього дня, як і попереднього, ще було багато товариських зустрічей, багато розмов і фотознімок з голлівудськими артистами та їх самих біля пам'ятника Гетьманові Мазепі, про якого вони вже вкоротці почнуть знімати окремий фільм з їхньою участю та участю інших найкращих артистів Голлівуду.

Багато з приявних висловлювали опінію, що цей союзовий фестин увійде не тільки в історію УНС і Союзівки, але й української громади в Америці як одна з її найуспішніших імпрез. Також і цим разом, як і під час усіх імпрез на Союзівці, велику частину публіки становила молодь, в якій такі імпрези закріплюють не лише свідомість, але й гордість її української приналежности.

ІВАННА ПРИЙМА МАЛА МАЛЯРСЬКИЙ УСПІХ У ТОРОНТО

Торонто. — видатна українська піяністка, співачка й педагог, Іванна Прийма, мас поважний успіх своєю виставкою образів в новій, дуже гарній, модерній ґалерії Миколи Колянківського в Торонто в Канаді. Іванна Прийма виставила 32 образи, самі олії, тематикою пейзажі (морські), квіти, але й абстрактні поняття, як „Композиція форми", „Рефлексії", „Акорди" і ін. В каталозі наведена надзвичайно прихильна рецензія американського мистецького критика з Пальм Бічу на Флориді, Лоренса Дейма, який звертає увагу, що Іванна Прийма, як піяністка, старається „передати гармонію згуків у форми і барви". Він називає нашу мисткиню „артисткою, для якої найважливішим є ритм життя", що його вона намагається передати у своїх образах. За напрямком вони здебільша пів-абстрактні. Виставка Іванни Приймп триває від 6 до 17 вересня ц. р.

З замовлення книжок „Маємо Кардинала" і пожертви на Університет у Римі в вакаційному часі

Навіть в вакаційному часі, як люди турбуються в першу чергу своїм вакаційним відпочинком, і майже припиняється наше громадсько-культурне життя по містах, акція продажу виданої УНСоюзом книжки „Маємо Кардинала" та збірка на Фонд Українського Католицького Університету в Римі спонтанно продовжувалася. Участь у цій акції брали навіть діти під час літнього таборування, зокрема табір Юного СУМА в Барабу у Висконсин, який зібрав і переслав суму $119.10, із дрібних пожертв юних сумівців. Більші пожертви в тому часі надіслали: О'єднання Жінок ООЧСУ в Аллентавн (прибуток із розвагової імпрези) — $400,00; Д-р Михайло Логаза (із збірки на похороні сл. п. д-ра Франца Свістеля в Сиракюзах) — $172; заст. гол. предсідника УНС Вол. Сохан у Джерзі Сиcті — $100.00; Теодозія Пришляк з Нюарку (з нагоди посвячення пам'ятника на могилі чоловіка) — $105.00; Табір Юного СУМА в Барбу, Віс., — $119.10; Громадяни: Я. і Ольга Цюк, Роман і Наталка Загайкевичі, Ярослав і Дозя Гайваси, Мирон й Ірина Завицькі, Микола й Євгенія Кохан, Марія Шумська, Текля Зеневич, Данка Кульба, Ольга Стефанович й Ляриса Гук — замість квітів на могилу бл. п. інж. Нестора Горасцького у Філядельфії — разом $121.00; Родина Матвієнко в Ню Гейвен (із збірки на весіллю Людмили й Романа Венгльовських) — $70.00; По: М. Мацях, Джерзі Сиcті (замість квітів на могилу Василя й Параскевії М.) — $80.00; По $50: М. Дзєцюх із Сиракюз, інж. і Люба Галібеї в Джерзі Сиcті (замість квітів на могилу бл. п. Теодозії Галібей), д-р Роман Сосенко і О. Гринюкова з Джоліст (замість квітів на могилу бл. п. о. Петра Смика); Марія і Стефанія Залітач та Софія і д-р Кирило Годованці з Рочестеру (замість квітів на могилу бл. п. Лесі Остаповичевої) — $40.00; М. Д. С. Пришляки з Боффало (замість квітів на могилу бл. п. о. Петра Смика) і Ярослав Бобинський та Володимир Мацюх з Філядельфії — по $30.00; По $25: д-р О. і С. Войтовичі (замість квітів на могилу бл. п. о. Смика Петра), Іллинойський Відділ УЛТПА переслав д-р М. Коленський), д-р Володимир і Марія Пасічняки (замість квітів на могилу бл. п. Лесі Остапович). Центральний Комітет Станиславівщини в Клівленді (замість квітів на могилу бл. п. о. Я. Бенеша), Вол. Лущак, Стефан Сандович, О. Суховерський (замість квітів на могилу бл. п. інж. Осипа Бойдуника) д-р Ольга і Петро Мацюки (замість квітів на могилу бл. п. о. Петра Смика), Надія і д-р Володимир Процики (замість квітів на могилу бл. п. інж. Антона Короля), Маруся, Сяня, Іван і Любомир Ґумовські (замість квітів на могилу о. Василя Ґумовського), В. Пелех (замість квітів на могилу бл. п. Лесі Остапович), Лідія і Василь Кий (замість квітів на могилу бл. п. Марії Вівчар), д-р Павло Пундій з родиною (замість квітів на могилу бл. п. інж. Тараса Казанівського); По $20: Софія й Осип Ліщинські (замість квітів на могилу бл. п. Петра Веприка), Омелія і Артур Лямберт, Тетяна і Володимир Юзьв'яки (замість квітів на могилу бл. п. о. Петра Смика), інж. Євген і Олена Корпани; по $15: Еміль Є. Стефура, Олесь і Рома Крамарчуки, Юрій і Ярослава Германи (замість квітів на могилу бл. п. С. Сірої), Симон Куфта; По $ 10: Роман Олесницький, д-р Євгенія С. Карпінська, Роман Войтович, Іван і Марія Оленські, Роман Ковалів, Михайло і Ольга Шпон, Стефанія Галичин, Юліян і Стефанія Осадци, Петро Савчин, Роман Кіфяк, Текля Єзушків (замість квітів на могилу бл. п. Ю. Дубицького), Іван і Марія Собенко, Анна і Семен Маґаляс (замість квітів на могилу бл. п. Софії Гарасевич), Іван Дзівак, Анастазія і Володимир Кравси (замість квітів на могилу бл. п. о. Петра Смика), Ярослав Величко (замість квітів на могилу бл. п. о. Петра Смика), В. і Б. Хабурські (замість квітів на могилу бл. п. о. Ярослава Бенеша), С. Федишин (замість квітів на могилу бл. п. д-ра Франца Свістеля), Стефан Хом'як (замість квітів на могилу бл. п. інж. Антона Короля), Юліян Бінковський, Марія Чолій (замість квітів на могилу бл. п. Матвія Чолія), Юліян і О. Охримовичі (замість квітів на могилу бл. п. Вол. Кохана), громадяни Міннеаполісу: Ірина Карп'як Ліскевич, Ольга Кашубинська, Стефанія Смулка, Олена Смулка, Олена Лиско, Стефанія Цегельська, Ірина Кашубинська, інж. Ярослав Карп'як, інж. Євген і Олена Карп'як, інж. Роман Смулка, Віра Лищук та Оксана Кіпа — (усі замість квітів на могилу сестри і тети бл. п. Євгенії зі Смулків Ріпецької), д-р Осип і Анналіза Якимів замість квітів на могилу бл. п. д-ра Франца Свістеля, Ірина і Петро Міляновичі (замість квітів на могилу бл. п. Катерини Хом'як), Володимир Петришин (замість квітів на могилу бл. п. о. В. Ґумовського), д-р Вол. і Люба Боднар (замість квітів на могилу бл. п. Лесі Остапович) та Ольга Парфанович (замість квітів на могилу бл. п. о. В. Ґумовського); По $5 і менше склали: громадяни Микола Кісь, Мирон Кочан, Зенон Зубрицький, Стефан Морозовський, Филип Шишка, Т. де Цмайло-Кульчицький ($6.50), Роман Косивич, Юліян Чато, п. Шабатура, М. Потрогош, Роман Керницький (усі замість квітів на могилу бл. п. Теодозія Галібея), Петро Ґой, Осип Кузьмин, Василь Трубич, Петро Голіят, Іван Головай, Микола Зацухний, Катерина Галичин, Зенон Пищук, Матвій Повх, Галя Мастикаш, Роман Коцик і Іван Дзядів. Крім багатьох із названих, книжку „Маємо Кардинала" в українській або англійській мовах замовили: Михайло Мартиненко, Джералд Мілан Сальон краси в Ню Йорку, Анна Чебіняк, Михайло Колодруб, о. д-р І. Нагаєвський, Т. Т. Курпель, Василь Циган, Українська Книгарня в Едмонтоні, Микола Лужба, Едвард Шлюк, „Арка" в Торонті, Петро і Анна Лішаки, Марія Беллюх, Мілена Рудницька.

МОЛОДОЖАНИН І ГОРДИНСЬКИЙ ВИЇХАЛИ ДО ЕВРОПИ

Ню Йорк. — Два наші мистці автор пам'ятника Шевченкові у Вашингтоні Леонід Молодожанин і маляр Святослав Гординський виїхали на мистецьку прогулянку до Европи. Обидва мистці відбудуть там мандрівку автом по музеях Німеччини, Франції, Італії і інших країв. На думку наших мистців - мандрівників така подорож-зустріч із шедеврами мистецтва (минулого і сучасного) — це не тільки насолода, але й найкраща школа.

ЮНЕСКО ВІДЗНАЧУЄ І. ФРАНКА І Д. ЗАБОЛОТНОГО

Париж. — Дванадцята сесія Конференції ЮНЕСКО, що відбувалась в Парижі, постановила в 1966 відзначити пам'ять Івана Франка і світової слави українського вченого - мікробіолога Данила Заболотнго, який помер 15 грудня 1929 р.

Резолюцію відзначення в цій міжнародній організації пам'яті двох світової слави українців схвалено на внесення делегації УРСР.

Бавнд Брук, Н. Дж.

ПЕРЕД ВІДКРИТТЯМ МУЗЕЮ В ОСЕРЕДКУ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ

В просторому приміщенні під Церквою - Пам'ятником — загинулим героям в боротьбі з Московщиною за самостійну українську державу та всім тим, що загинули від голоду, організованого московською комуністичною партією в Україні, та іншим жертвам московсько - комуністичного терору, — 25 вересня відкриють церковно - національний музей. Одночасно відбудеться посвячення надвівтарного мозаїчного образу Христа Спасителя, виконаного за проєктом відомого артиста П. Холодного.

Саме тепер закінчується статочне впорядкування різних речей, що вже численно наспіли до музею. Особливу увагу на себе звертають: маска з обличчя Головного Отамана Симона Петлюри, прислана з Парижу, та деякі його персональні речі; старовинні церковні друки; церковні речі, між якими перше місце займають антимінси з власноручними підписами Київського митрополита Косова; старовинні ризи священнослужителів; різні старовинні церковні речі. До старовинного відділу також належать п'ять універсалів, підписаних власноручно гетьманом Мазепою.

В етнографічному відділі є кілька старовинних килимів ручної роботи, чудові мережки, вишивки й багато різнородних писанок. Виставлені деякі скульптури, між ними роботи видатного скульптора небіжчика С. Литвиненка, та інших скульпторів.

На всіх стінах та колонах розвішані фотографії багатьох церков, тепер вже зруйнованих московськими большевиками, а також і руїни цих церков. Це пам'ятники комуністичного вандалізму в Україні, особливо в Києві.

Майже всі експонати розміщені в гарних скляних вітринах та в спеціяльних скляних скринях, які Архиєпископ Мстислав закупив на Світовій Виставці, коли там фірми ліквідували свої павільйони. Всі експонати можна легко оглядати при гарнім освітленню.

В музею приміщена і частина цінної бібліотеки, що вже роками збирається в осередку. Є також кілька річей межигородської кераміки. Далі будуть комплектувати військово - історичний музей, до якого вже поступають експонати.

Музей і бібліотека порядковані професором І. Паливодою, що сам є добрим мистцем-малярем. Можна сподіватися, що в скорому часі цей культурний осередок розростеться до таких розмірів, що треба буде будувати другий поверх у вигляді бальконів, як це пороблено у великих американських бібліотеках, включно з Конґресовою бібліотекою. Височина теперішнього приміщення музею-бібліотеки дозволяє на це.

При цьому треба згадати, що на цвинтарі при осередку поховано багато визначніших українських військовиків, діячів науки та культури й політиків. Все це разом з прекрасною церквою-пам'ятником, збудованою в історично - національному церковному стилю, дійсно творить важливий осередок у Бавнд Бруку, при дуже рухливій дорозі між ним і Ню Бронсвіком та між автострадами 22 і 287. Доїзд до цього українського культурного осередку дуже вигідний з Ню Йорку, яким він сполучений автобусами, з Трентону, Філядельфії і навіть з Вашингтону, бо поблизу йде автострада стейту Ню Джерзі.

В. Кедровський
Меточен, Ню Джерзі

ВИСТАВКА КАРТИН КЛИМА ТРОХИМЕНКА ВІДБУВАЄТЬСЯ В ТОРОНТІ

Торонто. — В ґалерії „Ми і світ" в Торонті при вулиці Йонґ ч. 830 відкрита виставка картин Клима Трохименка. Виставка була відкрита 10-го вересня і буде тривати до 1-го жовтня.

Ділимося сумною вісткою,
що в середу, 14-го вересня 1966 р.
відійшов у Вічність в Клівленді, Огайо

бл. п. проф.
ВОЛОДИМИР РАДЗИКЕВИЧ

почесний член Спілки Української Молоді Америки (СУМА), літературознавець, письменник, педагог, професор і директор Академічної Гімназії у Львові, професор української гімназії в Станиславові, професор Університету ім. І. Франка у Львові, директор рідношкільних Шкіл Українознавства у ЗДА та великий приятель молоді.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ГОЛОВНА УПРАВА
СПІЛКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ
АМЕРИКИ

1-го серпня 1966 року в Ню Йорку — Van Etten Hospital-і упокоївся в Бозі по довгій і тяжкій недузі

бл. п. інж.
ВОЛОДИМИР ГАВАНСЬКИЙ

Народжений 30 липня 1897 року в селі Висипівці, повіт Тернопіль, Східна Галичина, в старій священичій родині й вихований в українськім дусі. Народну школу закінчив в рідному селі Висипівцях а гімназію в Станиславові і Тернополі.

В Першій Світовій Війні Покійний був старшиною Австрійської армії, УСС, а по розпаді Австрії, старшиною-четарем УГА. Не минув Його ані тяжкий, російський полон.

По Першій Світовій Війні був Володимир Гаванський політичним еміґрантом в Чехословаччині, де в Празі на чеській техніці закінчив агрономію.

В часі Другої Світової Війни ув'язнено Покійного, як політичного в'язня, в концентраційному таборі в Німеччині.

У ЗДА жив і працював в Ню Йорку.

Аристократ духа й тіла, навіть і тут Він, щастя й доброї долі не зазнав.

Хай буде світла пам'ять Його Імені!

Д-р ПЕТРО КИР
Приятель еміґраційної недолі

Сповиті сумом повідомляємо
усіх Рідних, Приятелів і Знайомих,
що 9-го серпня 1966 року у Празі, Чехословаччина,
відійшов у Вічність на 67-му році життя
після коротких терпінь
наш Невіджалуваної пам'яті
МУЖ, БРАТ, ШВАГЕР, ВУЙКО і СТРИЙКО

бл. п. РОМАН ЄВГЕН ЛАСТОВЕЦЬКИЙ

Похорони Покійного відбулися у Празі 15 серпня 1966 р.
ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!
СТЕФАНІЯ ЛАСТОВЕЦЬКА — дружина
СОФІЯ ПЕЛЕНСЬКА — сестра з родиною
ІРИНА ЛАСТОВЕЦЬКА — братова з родиною
БОГДАН і ЛІДІЯ ЛАСТОВЕЦЬКІ — брат і братова зі сином

ЗАУПОКІЙНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ
будуть відслужені в СЕРЕДУ, 21-го ВЕРЕСНЯ 1966 р. в год. 7:30 веч. і в ПОНЕДІЛОК, 3-го ЖОВТНЯ 1966 р. в год. 6.45 ранку в українській католицькій церкві СВ. ЮРІЯ в НЮ ЙОРКУ.

У невимовному смутку повідомляємо, що
народжений 22-го жовтня 1912 року у Тернополі
помер 18-го вересня 1966 року у Ню Йорку

ОРЕСТ СЕМЧИШИН

ПАНАХИДИ відбудуться в понеділок, 19-го і в середу 21-го вересня ц. р. о год. 8-ій вечером у похоронному заведенні Петра Яреми при 7-ій вул. у Ню Йорку.

ПОХОРОН відбудеться в четвер, 22-го вересня 1966 року о год. 8-ій зранку з названого похоронного заведення на Український Цвинтар у Савт Бавнд Бруку.

Цією сумною вісткою ділимося з Рідне́ю, Приятелями і Знайомими.

ТАТЯНА СЕМЧИШИН, дружина
ЮРІЙ і АННА, діти
Батьки в Україні
РОМАН МЕЛЬНИЧУК з дружиною, кузин в Канаді

ЕКЗЕКУТИВА І КОМІСІЇ УККА...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

нізація Державного Відродження України; 4 — Окружні Ради СУА. Делеґатів зголосили 16 Центральних Організацій і 30 інших низових Організацій. Крім того делеґатами з уряду є 21 член Екзекутиви і 40 членів Політичної Ради УККА, які матимуть повне право голосу на Конґресі.

З огляду на те, що Конвенційна Книга мусить бути надрукована в умовленому речинці, делеґати від Центральних і льокальних організацій, яких прізвища мають бути поміщені в Конвенційній Книзі, можуть, — згідно з рішенням Конвенційного Комітету, що було одобрене Екзекутивою УККА, зголошуватися до 26-го вересня ц.р. Згідно із статутом, делеґати на Конгрес УККА мають право зголошуватися до дня відкриття Конґресу, але їхні мандати перевірятн буде Верифікаційна Комісія Конґресу.

Час короткий і тому Екзекутива УККА та Конвенційний Комітет звернулися з закликом до всіх організацій надіслати прізвища їхніх делеґатів негайно.

Конвенційна Книжка

Конвенційна Книга, яку виготовляє Директор Канцелярії УККА м-ґр І. Базарко, вже друкується. Її друкування закінчиться 27 вересня ц.р., коли буде повний список делеґатів. Хто з делеґатів не пришле свого прізвища до 26 вересня ц.р., того прізвища в Конвенційній Книжці не буде.

На зміст Конвенційної Книжки, яка буде ілюстрована та матиме ок. 80 сторінок тексту та 60 сторінок оголошень, складаються: перегляд всіх Конґресів УККА, Привіт Делеґатам на IX Конґрес, Привіти ВПреосвященних Митрополитів Кир Амврозія і Кир Іоанна у 25-річчя існування УККА, звіти д-ра Л. Добрянського, п. И. Лисогора, д-ра Я. Падоха, д-ра Е. Жарського, інж. Р. Рогожі, д-ра В. Душника і голови Контрольної Комісії УККА м-ґра Р. Гуглевича. Далі: Виказ Керівних Органів УККА і Центральних Організацій, список Відділів УККА, посмертні згадки по бл. п. В. Гірнякові, В. Калині і В. Мудрому, Декларація Ради Директорів з 18 червня 1966 року, Становище УККА в справі Патріярхату (з 20 березня 1965 року), Денний Порядок IX Конґресу, Інформації про Український Народний Фонд. Книгу друкує Друкарня „Луна".

Крім того, кожний учасник IX Конґресу Американських Українців одержить конвенційне, 7-ме з черги, число „Конґресових Вістей" (редактор: М. В. Дольницький).

Стан фінансів

Звіт касира УККА, д-ра Ярослава Падоха, виявив, що за час від 1-го січня 1966 року до 16 вересня 1966 року були такі впливи (УНФонд і УККА): 33.263.12 долярів — індивідуальні вплати; 190.00 дол.— вкладки Організацій; вплати членів (включно з реєстраційними оплатами на IX Конґрес) — 13.778.00 дол.; 1.452.49 — спеціяльні датки. Разом: 48.683.61 дол. По відтрученні видатків (видання УККА, книжки, різне, оголошення, чужі фонди, відсоток для збирачів датку до УНФонду) — сальдо каси на день 16 вересня ц.р. виносило 11.057.30 дол.

Участь молоді

Пороблено заходи, щоб в IX Конґресі Американських Українців більш активну участь взяла студіююча молодь, зорганізована в молодечих організаціях. Про ці справи звітував та висловив низку побажань Координатор Молоді в Екзекутиві УККА, інж. Роман Рогожа. Він згадав, що відвідини представників Екзекутиви УККА в таборах молоді (про що широко звітувала преса) мали повний успіх. З цих відвідин скористали обі сторони. Він далі просив звернутися з закликом до всіх молодечих організацій, щоб вони вислали своїх делеґатів на IX Конґрес УККА. На його пропозицію рішено доповнити Резолюційну Комісію трьома представниками Молодечих Організацій (Євген Гановський, Ігор Чума і Ольга Кузьмович) та покликано до життя Комісію Молоді для справ Конвенції, яка складатиметься з представників молодечих організацій, що співпрацюють з УККА. Далі одобрено пропозицію в рамках Конґресу влаштувати Панель Молодечих Організацій (Орест Щудлюк, Ігор Чума, О. Кузьма), а також Виставку видань та діяльности Молодечих Організацій. Ця виставка буде включена у виставку книжок та преси (зокрема видань УККА), що її підготовляє Інформаційна Комісія (голова: ред. М. В. Дольницький). Крім того представник молодечих організацій матиме доповідь на тему молоді на пленумі IX Конґресу.

Інші конґресові справи

На засіданнях, головно Конвенційної Комісії, в якому взяло участь 27 осіб, і Екзекутиви УККА (17 осіб), — обмірковано в подробицях програму IX Конґресу Американських Українців. Про цю справу буде точне, окреме повідомлення. Продискутовано справу признання плякетів ім. Т. Шевченка заслуженим громадянам (головно з американського світу), мистецьку частину бенкету, організацію Конґресу. Ще раз стверджено, що ніхто з делеґатів не може бути звільнений з реєстраційної плати в сумі 25 дол., у що включені квитки на обід і бенкет, під час яких виступатимуть та будуть промовляти чолові американські діячі.

Квитки на бенкет неделеґати повинні набути в передпродажу, бо при вході на залю може їх забракнути. Квиток на обід для гостей коштує 7.50 дол., а на бенкет — 12.50 дол. За оплатою 2 дол. кожний громадянин матиме право прислухатися до ходу нарад Конґресу, як гість. Якщо йде про квитки на обід і бенкет для неделеґатів, то видано заклик набувати ці квитки якнайшвидше, щоб можна було зорієнтуватися, скільки обідів чи бенкетових вечер слід замовити в готелі. Замовлення приймає Канцелярія УККА і вони будуть в продажу в наших крамницях в Ню Йорку — про що буде окреме повідомлення в пресі.

Статутові справи

В імені Статутової Комісії звітував д-р Матвій Стахів. Ця Комісія виконала велику роботу. Цілий статут УККА переглянено основно, пороблено в ньому низку змін, вирішено пропонувати число членів Екзекутиви та інших Керівних Органів УККА, взявши до уваги, що УККА є установою Організацій. Ці пропозиції будуть передані на розгляд IX Конґресу.

Статутова Комісія відбуде вкоротці ще одне засідання.

Підготова Резолюцій

Резолюційна Комісія, покликана Радою Директорів 18 червня 1966 року, відбула своє перше засідання в п'ятницю, 16 вересня ц.р., в готелі „Ню Йорк Гілтон". Цим засіданням проводила президія в складі: ред. А. Драган — голова і ред. С. Женецький — секретар. Комісія уконституується остаточно на своєму наступному засіданні, 30 вересня ц.р. (початок 7 год. веч.). Не зважаючи на те, що не всі члени Комісії прибули, продискутовано в загальних зарисах напрямні для проєкту Резолюцій, що їх повинен ухвалити IX Конґрес. Вирішено, що резолюції не повинні бути довгі й доручено поодиноким членам Комісії виготовити відповідні тексти, при чому головну працю має виконати ред. А. Драган.

Прийнято нову організацію

На засіданні Екзекутиви УККА, на внесок Організаційної Комісії, прийнято в члени УККА Асоціяцію Українсько - Американських Професорів Університетів. Одночасно вияснено, що організації, які є Відділами Центральних Установ, членів УККА, окремої ухвали про прийняття до УККА не потребують. Виповнивши заяву та вив'язавшися з фінансових зобов'язань, вони можуть кожночасно стати членами УККА, а їхні делеґати брати участь в Конґресі.

Номінаційна Комісія

Однією з найважливіших Комісій Конґресу є Номінаційна Комісія, якої завданням буде запропонувати членів Екзекутиви та інших Керівних Органів УККА. Цій справі присвячено пильну увагу, бо від складу керівних Органів залежить дальша успішна праця УККА. З огляду на те, що ще нема повної картини складу делеґатів, вирішено, що Номінаційна Комісія відбуде своє перше засідання день перед початком Конґресу, в четвер 6 вересня ц.р. в год. 7-ій веч. Комісія продовжуватиме свої наради, якщо це буде потрібне, під час тривання Конґресу.

Членами Номінаційної Комісії є: д-р Л. Е. Добрянський, И. Лисогір, А. Батюк, о. М. Харина, В. Мазур, д-р Вол. Галан, д-р М. Стахів, І. Білинський, д-р Б. Гнатюк, адв. І. Робертс, А. Гудзовський, О. Лотоцька, д-р Я. Падох, інж. Р. Рогожа, м-ґр І. Винник, С. Спринський, д-р Б. Коваль, м-ґр Є. Лозинський і проф. М. Лисогір.

„Чорноморська Січ", УСК і „Тризуб" здобули перемоги у мистецьких змаганнях

„Чорноморська Січ з Нюарку перемогла 4:3 дружину „Тайгерс" (раніше „Метрос") в змаганнях за першість Американської Футбольної Ліґи, які відбулися в неділю, 18-го вересня у Бостоні. У цій зустрічі, яка проходила на високому рівні, ворота для „Ч. Січі" здобули: Чайка 2, Чижович 1 і Л. Вільчак 1. Місцева українська громада влаштувала для української дружини переможців велике прийняття.

УСК Ню Йорк почав минулої неділі, 18-го вересня, новий сезон у „Великій Десятці" Німецько-Американського Футбольного Союзу перемогою 3:1 над футболістами НСК Бруклин. Стрільцями воріт для УСК-у були: Кравець, Герлі і Лобатон по одних. Цікавій грі приглядалося близько 1.200 осіб Найкращими змагунами УСК-у були Герлі і Кравець. УСК Ню Йорк — це минулорічний першун „Великої Десятки" НАФСоюзу.

„Тризуб", Філядельфія, переміг 1:0 ГартФорд СК у змаганнях за мистецтво Американської Футбольної Ліґи, які відбулися минулої неділі у Філядельфії.

УСТ „Україна" Рочестер потерпіло минулої неділі поразку 1:2 у футбольній зустрічі за мистецтво „Першої Ліґи" із дружиною Німецького СК „Ренджерс". Ворота для „України" стрілив Андрій Слук. Обидві дружини провели змагання прикладно і по-спортовому.

Посмертні згадки

ІВАН ВОРОНА, довголітній член Б-ва о. Николая — 104 Відд. УНС в Перт Амбой, Н. Дж., помер 1-го серпня 1966 року. Полишив в смутку хвору дружину Катерину. Покійний походив з села Клещівка, пов. Рогатин, Західня Україна. Похорон відбувся 3 серпня 1966 р. з похоронного заведення до Української католицької церкви Преч. Діви Марії, при участи родини, знайомих та членів Відділу на парафіяльний цвинтар.
Вічна Йому Пам'ять!
С. Мисак, секр.

ФРЕД ОЛІЙНИК, член Т-ва ім. Т. Шевченка — 6 Відд. УНС в Гайстінґ он Гадсон, Н. Й., помер 27 липня 1966 р., проживши 72 роки. Похорон відбувся 29-го липня 1966 р. з похоронного заведення на цвинтар Ман Говч, Hast., N.Y. Покійний народився в с. Пополокиниці, пов. Кіцман, Буковина. Полишив сина Івана.
Вічна Йому Пам'ять!
Управа

ТИРАН РОЗАЛІЯ, довголітня членкиня Т-ва Запорізька Січ — 367 Відд. УНС в Рочестері, Н. Й., померла 24-го липня 1966 р. Покійна нар. 16 липня 1892 р. с. Владичин, пов. Тернопіль, Зах. Україна. До УНС вступила 12 липня 1928 р. Полишила в смутку сина Антона, дочку Броніславу, 6 внуків. Похорон відбувся 27 липня 1966 р. в Ютиці. Похована коло мужа і сина.
Вічна Їй Пам'ять!
В. Попович, секр.

ТАРЗАН, ч. 5687. Смертельний змаг!

Коли Тарзан чекав на атаку велетня...

Зетар шепнув Соррові: — Це не буде ганьбою... коли цей войовник не закваліфікується на те, щоб зі мною змагатися?

І ось із несподіваною швидкістю, божевільно сміючися, велетень підніс Тарзана, щоб роздавити в медвежих обіймах!